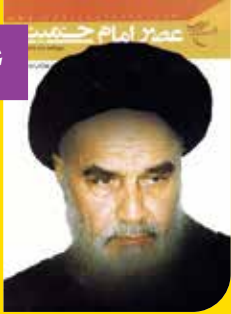

عصر امام خمینی

۴

■ احمد رضا حاجتی
■ انتشارات موسسه بوستان کتاب قم
■ ۴۴۴ صفحه
■ ۹۲ هزار تومان

کتاب یک مقدمه و چهار بخش دارد. بخش اول اثر به شخصیت و عصر امام خمینی (ره) می‌پردازد. فصل دوم به رویکرد دینی و معنوی انسان معاصر در عصر امام اختصاص دارد. سومین فصل علل رویکرد دینی و معنوی انسان معاصر را مورد واکاوی قرار می‌دهد و در نهایت نویسنده نهضت عظیم اسلام‌گرایی در عصر امام را بازتابی می‌کند.

سیری در ساحل

۵

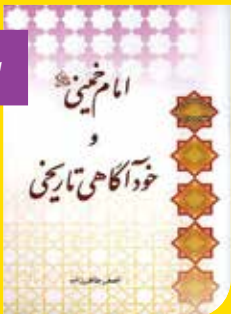

■ محمد تقی مصباح
■ علی احمدی خواه
■ انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
■ ۲۱۶ صفحه
■ ۲۲ هزار تومان

کتاب مجموعه سخنان و نقل قول‌های آیت‌الله مصباح یزدی در مورد افکار، شخصیت و اندیشه‌های امام خمینی است که توسط احمدی خواه گردآوری و تدوین شده است. کتاب در قالب پنج فصل تنظیم شده است. که در فصل نخست آن به ابعاد شخصیتی امام در ابعاد علمی، عرفانی-اخلاقی، سیاسی-اجتماعی و نیز بعد مدیریت و رهبری پرداخته شده است. آرای تربیتی حضرت امام خمینی، راهبرد امام در دفاع از ارزش‌ها و اهداف... موضوع فصول دیگر این اثر است.

امام خمینی و خودآگاهی تاریخی

۶

■ اصغر طاهرزاده
■ نشر لب المیزان
■ ۲۱۶ صفحه
■ ۳۲ هزار تومان

کتاب بخشی از مباحث کلی نویسنده در باب «جایگاه تاریخی انقلاب اسلامی» است. نویسنده انقلاب را قیامی علیه روح حاکم بر زمانه که تحت تأثیر فرهنگ مدرنیته است، می‌داند. فرهنگی که دیگر نمی‌تواند جایی در جهان داشته باشد. در حالی که انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی روح معنوی این زمانه است که هرگز کهنه نمی‌شود. روح آرمان‌خواهی و نگاه آرمانی به فرآیند انقلاب اسلامی در سراسر این اثر جاری است.

کتاب از نگاه دیگران

این اثر با توجه به اهمیتی که شیوه پردازش و نوع نگاه تاریخی آن به موضوع دارد، در محافل مختلف کشور و از سوی شخصیت‌های مختلف بسیاری خواننده و حتی مورد نقد قرار گرفته است. از جمله «سیدحمید روحانی» تاریخ‌پژوه حوزه انقلاب و از اعضای دفتر امام در نجف، نقد نسبتاً تندى بر این کتاب با عنوان «الف لام، خدمت یا خیانت» نوشته است. در مقدمه این یادداشت آمده است: «کتاب الف لام خمینی که به تازگی به بازار آمده است، به رغم اینکه زیر نظر موسسه‌ای رسمی و آشنا به اسناد و مدارک سری و محرمانه تنظیم شده است، متأسفانه نتوانسته است از نادرستی، کاستی و حتی تحریف و تخریب دور بماند و نه تنها نتوانسته است امام را «تعریف» کند، بلکه در مواردی دانسته یا ندانسته سیاه‌نمایی و نارسایی ساختگی پدید آورده است.» همچنین دکتر رسول جعفریان در یادداشتی با عنوان «چند نکته در باب کتاب «الف لام خمینی» ضمن برشمردن نقاط ضعف و قوت کتاب به لحاظ شیوه تاریخ‌نگاری و اسنادی نکاتی را مطرح می‌کند.

در سوی دیگر ابراهیم اکبری دیزگاه رمان‌نویس و پژوهش‌گر درباره این کتاب می‌گوید: «نویسنده امامی به ما معرفی می‌کند که این امام لازمه انسان دهه ۹۰ است، برای انسان دهه ۹۰، این امام انسان باسواد، اجتماعی، متفکر و سیاسی است. یک مسئله دیگری که همه را در آنجا جمع می‌کند انسان موحد است. من بعد از اینکه قصه پیامبرها را در قرآن مفصل خواندم به این نتیجه رسیدم که قرآن دنبال انسان موحد است، انسانی که بگوید همه چیز باید برای خدا باشد. آقای بهبودی کاری نوشته که نمی‌گویم نمونه‌اش را دیگران نکردند ولی درباره امام خمینی این اتفاق نیفتاده است، آثاری که درباره امام در تاریخ‌نگاری و خاطرات انجام شده یا انقلاب‌محور است؛ خود نهضت یعنی یک اتفاق خیلی مهم که علتش امام خمینی است، یا افراد مهم هستند؛ یعنی مثلاً یکی از یاران امام خمینی آمده خاطراتش را نوشته است. آقای بهبودی کاری که کرده به یک رمان‌نویس شبیه است. سیمای یک انسانی که قوم شیعه حداقل ۷۰۰ سال پیش منتظر ظهورش بودند، ایشان به این سیما خیره شده و این اتفاق در دهه ۹۰ می‌افتد.» به یقین حجم واکنش‌ها و حتی انتقادات درباره این اثر در نتیجه اهمیت آن و نوع نسبتاً بدیع پردازش نویسنده به این موضوع مهم تاریخ معاصر است و از آن‌جا که شمار بسیاری از افراد همچنان رویدادهای آن دوران را به خاطر می‌آورند، بدیهی است که هرکس روایت و زاویه دید خاص خود را داشته باشد.

قرآن دنبال انسان موحد است، انسانی که بگوید همه چیز باید برای خدا باشد. آقای بهبودی کاری نوشته که نمی‌گویم نمونه‌اش را دیگران نکردند ولی درباره امام خمینی این اتفاق نیفتاده است، آثاری که درباره امام در تاریخ‌نگاری و خاطرات انجام شده یا انقلاب‌محور است؛ خود نهضت یعنی یک اتفاق خیلی مهم که علتش امام خمینی است، یا افراد مهم هستند؛ یعنی مثلاً یکی از یاران امام خمینی آمده خاطراتش را نوشته است. آقای بهبودی کاری که کرده به یک رمان‌نویس شبیه است

صفوی به عنوان دو روحانی فعال در این عرصه، ارتباطاتی میان آن‌ها و آیت‌الله خمینی که به نوعی سر دیگر طیف در برابر آیت‌الله بروجردی را نمایندگی می‌کرد، برقرار شد.

با درگذشت آیت‌الله بروجردی، شاگردان امام برای جانشینی ایشان در مقام مرجعیت اصرار داشتند. روند تحولات در سطح سیاسی نیز امام را در میانه واکنش به این تحولات از جمله لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی بیش از گذشته چه در صحنه سیاسی و چه در عرصه مذهبی مطرح کرده بود. به هر حال مقاومت‌ها در برابر این لایحه منجر به عقب‌نشینی حکومت شد اما این به معنای پایان سرکوب نیروهای مخالف مذهبی نبود.

فصل «میدان خونین مبارزه» روایت حوادث مدرسه و در ادامه قیام خرداد ۱۳۴۲ است. فصل بعدی روایت دستگیری و انتقال امام به عشرت‌آباد تهران با جزئیات قابل ملاحظه‌ای بر اساس اسناد موجود است. فروردین سال بعد امام به قم بازگشتند اما این دستگیری سبب توقف فعالیت‌های ایشان نبود. سخنرانی در مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون در این سال منجر به تبعید ایشان به ترکیه شد؛ یک سال بعد در جریان فشارهای هواداران در داخل و مشکلات بین‌المللی ایشان را به نجف منتقل می‌کنند. کتاب دوران تبعید در آنکارا و سپس نجف را با جزئیات زیاد مورد مطالعه قرار می‌دهد و فعالیت‌های امام در این زمان در رابطه با واکنش به حوادث سیاسی داخلی و شیوه‌های ارتباط با هواداران‌شان را شرح می‌دهد. در ادامه نیز مبارزات ایشان و فعالیت‌هایشان در خارج از کشور تا زمان بازگشت به ایران و وقوع انقلاب اسلامی شرح داده می‌شود.

در لابه‌لای همه این تحولات سیاسی، نویسنده دو خط دیگر را در زندگی امام فرو نمی‌گذارد. نخست درباره زندگی شخصی امام که به طور مفصل به آن پرداخته می‌شود و هر کجا که رویدادی به لحاظ زندگی شخصی وجود داشته، در تیتیری جداگانه شرح داده می‌شود و این شامل بیماری فرزندان، ازدواج آنان و... می‌شود. همچنین موضوع نگارش و تدوین آثار امام در خلال فعالیت‌ها و مبارزات سیاسی و همچنین کیفیت کلاس‌های درس و بحث ایشان در کتاب به طور کامل ذکر شده است. رفت‌وآمد گروه‌های سیاسی مختلف، از نمایندگان حکومت تا نیروهای مردمی و گروه‌ها و دسته‌جات سیاسی از جمله دیگر موضوعاتی است که شرح آن‌ها در این اثر رفته است و از خلال آنها می‌توان رویکرد ایشان را در مورد کیفیت مبارزات و نظرشان نسبت به گروه‌های مختلف سیاسی پیش از انقلاب را دریافت.